

Uzasadnienie

W dniu 5 kwietnia 2023 r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wpłynęła skarga D. C. na radcę prawnego T. M., uzupełniona następnie pismem z dnia 30 maja 2023 r., do którego Skarżąca załączyła postanowienie Sądu Apelacyjnego (...) (...) z dnia 21 grudnia 2022 r. o odrzuceniu skargi kasacyjnej wniesionej przez radcę prawnego T. M..

Celem ustalenia stanu faktycznego sprawy, w toku postępowania zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. zwrócił się do Sądu Apelacyjnego (...) (...) o udostępnienie akt postępowania sądowego prowadzonego pod sygn. akt (...) oraz do Sądu Okręgowego (...) (...) o udostępnienie akt postępowania prowadzonego pod sygn. akt (...)

W ramach czynności dochodzenia, przeprowadzono także czynności przesłuchania radcy prawnego T. M. oraz zgłaszającej D. C., która z racji bycia osobą głuchoniemą, została przesłuchana na piśmie w formie pytań i odpowiedzi.

Po przedstawieniu zarzutów, obwiniony T. M. wyjaśnił, że przyznaje się do zarzutu złożenia niedopuszczalnej skargi kasacyjnej i nieuzupełnienia jej braków formalnych, natomiast nie przyznaje się do zarzutu nieinformowania klientki o przebiegu sprawy oraz niezłożenia zażalenia na postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej i nieprzedstawienia D. C. informacji o bezzasadności lub niecelowości wniesienia zażalenia na to postanowienie. Obwiniony wyjaśnił, że został ustanowiony pełnomocnikiem z urzędu pokrzywdzonej, a z uwagi na jej niepełnosprawność miał kontaktować się z jej mężem J. C.. Z aktami sprawy zapoznał się po powrocie z urlopu na przełomie sierpnia i września 2022 r. Wskazał, że w trakcie spotkania z Panią D. C. wyjaśnił jej w formie pisemnej, że skarga jest niezasadna, jednak ta napisała, że mimo wszystko domaga się złożenia skargi. Potwierdził, że nie uzupełnił braków formalnych skargi, a o odrzuceniu nie poinformował klientki ani jej męża, natomiast złożył wnioszek o uzasadnienie postanowienia. Wyjaśnił, że dopiero po jego opublikowaniu poinformował o fakcie telefonicznie J. C.. Zaprzeczył jakoby D. C. podejmowała próby kontaktu telefonicznego z nim, na które nie odpowiadał. Wskazał, że raz kontaktowała się z nim pracownica MOPS, z którą rozmawiał o sprawie w obecności pokrzywdzonej. Wskazał, że jego błędem była próba usatysfakcjonowania klientki za wszelką cenę i mógł być sporządzić opinię o bezzasadności skargi kasacyjnej.

Przesłuchana D. C., wyjaśniła, że radca prawny nie informował jej o braku podstaw do złożenia skargi kasacyjnej, nie sporządził opinii o bezzasadności skargi i nie ustalił z nią sposobu kontaktu. Wskazała, że sama postarała się o postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi, albowiem nigdy nie otrzymała go od radcy prawnego. Wskazała także, że jej bratanica oraz pracownik MOPS wielokrotnie dzwoniły do radcy prawnego, jednak bezskutecznie.

Wnioskiem o ukaranie z dnia 30 kwietnia 2024 r., skierowanym do tutaj Sądu radcę prawnego obwiniono o to, że:

I. w okresie od dnia 1 sierpnia 2022 roku do dnia 21 grudnia 2022 roku będąc pełnomocnikiem z urzędu D. C. w sprawie przeciwko (...) Oddział (...) W. toczącej się przed Sądem Apelacyjnym (...) (...) pod sygn. akt (...) (...) (...) (sygn. akt Sądu Okręgowego (...) (...) (...)) o świadczenie uzupełniające złożył w przedmiotowej sprawie skargę kasacyjną niedopuszczalną z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia oraz zawierającą braki formalne w postaci nieprawidłowej ilości jej odpisów, a który to brak nie został uzupełniony pomimo wezwania Sądu co skutkowało wydaniem przez Sąd Apelacyjny (...) (...) w dniu 21 grudnia 2022 roku postanowienia o odrzuceniu przedmiotowej skargi kasacyjnej i narusza art. 6 oraz art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu ustalonym Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego) w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych;

II. w okresie od dnia 1 sierpnia 2022 roku do dnia 19 stycznia 2024 roku będąc pełnomocnikiem z urzędu D. C. w sprawie przeciwko (...) Oddział (...) W. toczącej się przed Sądem Apelacyjnym (...) (...) pod sygn. akt (...) (...) (...) o świadczenie uzupełniające (sygn. akt Sądu Okręgowego (...) (...) (...)) nie odbierał telefonów od reprezentowanej D. C., a tym samym nie poinformował jej o przebiegu sprawy, w tym w szczególności o skutkach podejmowanych w

sprawie czynności procesowych, odrzuceniu skargi kasacyjnej i przyczynach odrzucenia skargi kasacyjnej, co narusza art. 6 oraz art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu ustalonym Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego) w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych;

III. w okresie od dnia 21 grudnia 2022 roku do dnia 1 lutego 2023 roku będąc pełnomocnikiem z urzędu D. C. w sprawie przeciwko (...) Oddział (...) W. toczącej się przed Sądem Apelacyjnym (...) (...) sygn. akt (...) (...) (...) (sygn. akt Sądu Okręgowego (...) (...) (...)) o świadczenie uzupełniające nie złożył zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego (...) (...) Oddział (...) W. z dnia 21 grudnia 2022 roku ani nie przedstawił reprezentowanej D. C. informacji o bezzasadności lub niecelowości wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego (...) (...) (...) W. z dnia 21 grudnia 2022 roku, co narusza art. 6 oraz art. 44 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu ustalonym Uchwałą nr 1/2022 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 8 lipca 2022 roku w sprawie zmiany Kodeksu Etyki Radcy Prawnego obowiązującym od dnia 1 stycznia 2023 roku) w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił następujący stan faktyczny

Przed Sądem Okręgowym (...) (...) toczyło się postępowanie pod sygn. akt (...) w sprawie z powództwa D. C. przeciwko (...) Oddział (...) W. o świadczenie uzupełniające. W toku tego postępowania D. C., z uwagi na niemożność poniesienia kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego, złożyła do sądu wnioski o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego z urzędu w celu złożenia skargi kasacyjnej w sprawie, który został uwzględniony.

Dowód: akta sprawy (...), k. 28-31

Pismem z dnia 1 sierpnia 2022 r. Okręgowa Izba Radców Prawnych (...) W. ustanowiła radcę prawnego T. M. pełnomocnikiem z urzędu skarżącej.

Dowód : pismo Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. z dnia 1 sierpnia 2024 r., k. 32

W związku z ustanowieniem radcy prawnego T. M. pełnomocnikiem z urzędu dla D. C., Sąd Apelacyjny (...) (...) Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych doręczył w dniu 16 września 2022 roku radcy prawnemu T. M. za pośrednictwem Portalu Informacyjnego wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 10 lutego 2022 roku wraz z jego pisemnym uzasadnieniem wydany w sprawie o sygn. akt (...).

Dowód: elektroniczne potwierdzenie odbioru korespondencji, k. 33

Obwiniony nie sporządził opinii prawnej o bezzasadności skargi kasacyjnej.

Dowód : wyjaśnienia obwinionego, k. 63-64

Obwiniony przygotował skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego (...) (...) z dnia 10 lutego 2022 roku (sygn. akt (...)), którym to orzeczeniem oddalono apelację od wyroku Sądu Okręgowego (...) (...) (...) z dnia 20 kwietnia 2021 roku sygn. akt (...) Skarga kasacyjna została złożona w dniu 10 listopada 2022 roku.

Dowód: skarga kasacyjna z dnia 10 listopada 2022 r. wraz z prezentatą biura podawczego Sądu Apelacyjnego (...) (...), k. 35-37

Pismem z dnia 17 listopada 2022 roku Sąd Apelacyjny (...) (...) (...) u (...) wezwał radcę prawnego T. M. do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej przez doręczenie brakującego odpisu skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 3 kpc) oraz do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia w 4 egzemplarzach, w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że jeżeli uzupełnienie będzie z pismem procesowym przewodnim, to pismo to powinno być w minimum 4 egzemplarzach.

Dowód:

1) zarządzenie z dnia 15 listopada 2022 r., k. 38

2) wezwanie z dnia 17 listopada 2022 r., k. 39

Radca prawny odebrał wezwanie za pośrednictwem Portalu Informacyjnego w dniu 23 listopada 2022 roku.

Dowód : elektroniczne potwierdzenie odbioru korespondencji, k. 40

Pismem z dnia 23 listopada 2022 roku radca prawny T. M. złożył jeden oryginał i trzy odpisy skargi kasacyjnej z informacją dotyczącą wartości przedmiotu sporu. Pismo z dnia 23 listopada 2022 roku zostało złożone do Sądu Apelacyjnego (...) (...) w jednym egzemplarzu. W skardze kasacyjnej złożonej wraz z pismem z dnia 23 listopada 2022 roku wartość przedmiotu sporu określona została na kwotę 500,00 zł.

Dowód: uzupełnienie braków formalnych skargi, k. 41

Pismem z dnia 2 grudnia 2022 roku Sąd Apelacyjny (...) (...) wezwał radcę prawnego T. M. do wskazania sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w minimum 4 egzemplarzach. Radca prawny odebrał wezwanie w dniu 12 grudnia 2022 r.

Dowód :

1)

pismo Sądu Apelacyjnego (...) (...) z dnia 2 grudnia 2022 roku, k. 46

2)

elektroniczne potwierdzenie odbioru korespondencji, k. 47

Pismem z dnia 12 grudnia 2022 roku radca prawny uzupełnił braki formalne wyjaśniając, że wartość przedmiotu zaskarżenia została wyliczona w oparciu o miesięczne świadczenie wynikające z art. 4 ustawy z dnia 31 lipca 2019 roku o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji oraz złożył trzy odpisy pisma przewodniego skarżącej z dnia 23 listopada 2022 roku. Pismo to zostało złożone do Sądu w jednym egzemplarzu.

Dowód : uzupełnienie braków formalnych z dnia 12 grudnia 2022 r., k. 47

Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2022 r. Sąd Apelacyjny (...) (...) odrzucił skargę kasacyjną. Radca prawny w terminie złożył wniosek o uzasadnienie postanowienia. W treści uzasadnienia wskazał, że w okolicznościach sprawy wobec nieprzedłożenia pisma z dnia 12 grudnia 2022 roku w wymaganej ilości egzemplarzy doszło do naruszenia art. 128 kpc. Nadto Sąd wskazał, że kwota wartości przedmiotu zaskarżenia 500 zł stanowi o niedopuszczalności przedmiotowej skargi kasacyjnej i jako taka podlegała odrzuceniu.

Dowód :

1)

postanowienie z dnia 21 grudnia 2022 r., k. 49-50

2)

wniosek o uzasadnienie z dnia 2 stycznia 2023 r., k. 53

3)

uzasadnienie postanowienia, k. 54-56

Tutejszy Okręgowy Sąd Dyscyplinarny rozpoznał sprawę na rozprawie w dniu 4 lipca 2024 r. W trakcie rozprawy obwiniony wyraził skruchę w związku z pomocą prawną, przyznając, że nie dochował należytej staranności i dodając, że kontakt z pokrzywdzoną był utrudniony z uwagi na jej niepełnosprawność. Obwiniony złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze, pierwotnie proponując karę nagany, następnie karę pieniężną w wysokości dwukrotności minimalnego wynagrodzenia oraz przeprosiny pokrzywdzonej. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przychylił się do wniosku obwinionego. Wobec powyższego z uwagi na treść art. 387 § 1a k.p.k. Sąd pouczył obwinionego o treści art. 447 § 5 k.p.k.

Dowód : protokół rozprawy z dnia 4 lipca 2024 r., k. 124-125

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje

Przypisane obwinionemu zarzuty okazały się zasadne, a tym samym w sprawie zachodziły podstawy do wymierzenia obwinionemu kary. Na uwzględnienie zasługiwał wniosek obwinionego o dobrowolne poddanie się karze, a to z przyczyn, o których mowa poniżej.

W świetle zebranego materiału dowodowego nie ma wątpliwości, iż zachowanie obwinionego od strony przedmiotowej polegało na tym, że nie dochował należytej staranności świadcząc pomoc prawną na rzecz swojej mocodawczyni. Działaniom radcy prawnego nie sposób przypisać waloru sumienności czy profesjonalności. Należy zważyć, że niezwłocznie po ustanowieniu obwinionego pełnomocnikiem pokrzywdzonej z urzędu, winien był on zbadać sprawę i po ustaleniu, że brak jest przesłanek do sporządzenia skargi kasacyjnej, sporządzić opinię o bezzasadności skargi. Taka opinia nie została jednak sporządzona, co daje podstawy do przyjęcia, że radca prawny bądź to 'przegapił' ustawowy termin na jej sporządzenie, bądź też w ogóle nie był mu on znany. Gdyby przyjęć za wiarygodne wyjaśnienia obwinionego odnośnie rzekomego poinformowania pokrzywdzonej o braku podstaw do sporządzenia skargi, to równoczesne przygotowanie opinii o jej bezzasadności byłoby naturalną konsekwencją tego stanu rzeczy. Brak opinii w okolicznościach niniejszej sprawy mówi sam za siebie, będąc potwierdzeniem naruszenia przewidzianych art. 6 i 12 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego zasad właściwego wykonywania zawodu.

Wniesiona przez obwinionego skarga kasacyjna zarówno od strony merytorycznej, jak i formalnej, urąga przyjętym standardom, będąc wyrazem zawodowej nierzetelności. Radca prawny nie może tłumaczyć faktu wniesienia skargi kasacyjnej wolą klienta i wyłącznie z uwagi na życzenie tegoż klienta sporządzać środek zaskarżenia, który już na pierwszy rzut oka nie może okazać się skuteczny i który także z przyczyn obiektywnych jest niedopuszczalny. Tym bardziej w sytuacji, w której przepisy jasno określają sposób postępowania w takich przypadkach. Wniesienie bezzasadnej i niedopuszczalnej skargi kasacyjnej nie stanowi wyrazu należytej reprezentacji interesów klienta, a wręcz przeciwnie, stoi w sprzeczności z owym – właściwie pojętym – interesem. Nie sposób bowiem przyjąć, aby wyznaczenie radcy prawnego pełnomocnikiem z urzędu miało służyć ślepej realizacji woli osoby nieobeznanej w procedurze cywilnej. To rolą radcy prawnego jest wy tłumaczenie określonych zasad obowiązujących w tej procedurze i podjęcie zgodnych z nią działań. Nie rozstrzygając w tym miejscu czy obwiniony faktycznie udzielił obwinionej wystarczających wyjaśnień w tym względzie (albowiem wyjaśnienia obwinionego i zeznania pokrzywdzonej pozostawały w sprzeczności), należy uznać, że w kontekście niniejszej sprawy wystarczający do uznania winy obwinionego jest sam fakt wniesienia przez niego do sądu skargi kasacyjnej, której wnosić w ogóle nie powinien.

W kontekście zachowania obwinionego nie może ująć uwadze sposób jego zachowania się po wniesieniu skargi, a mianowicie ewidentny brak staranności w sposobie uzupełniania braków formalnych, potwierdzony aż dwoma wezwaniami ze strony sądu, a finalnie odrzuceniem skargi. Nie jest jasne czy sposób działania obwinionego wynikał tutaj z braku wiary w sprawę czy też braku należytej lektury zobowiązań pochodzących z sądu, niemniej z perspektywy odpowiedzialności dyscyplinarnej, kluczowy jest efekt owych działań, a jasnym jest, że przełożyły się one na sytuację procesową reprezentowanej strony.

Wreszcie, za wiarygodne uznał tutaj Sąd zeznania pokrzywdzonej odnośnie utrudnionego kontaktu z radcą prawnym, albowiem sam fakt przyznania się obwinionego do niepoinformowania klientki o odrzuceniu skargi kasacyjnej i

nieprzesłaniu doręczonego mu uzasadnienia potwierdza ogólne modus operandi radcy prawnego. Realia sprawy, pozwalają przyjąć, że w zakresie kontaktu z reprezentowaną stroną, staranność radcy prawnego pozostawiała wiele do życzenia.

Zgodnie z treścią 387 § 1 k.p.k., mającym zastosowanie do postępowania w sprawach dyscyplinarnych na podstawie art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, do chwili zakończenia pierwszego przesłuchania wszystkich oskarżonych na rozprawie głównej oskarżony, któremu zarzucono przestępstwo zagrożone karą nieprzekraczającą 15 lat pozbawienia wolności, może złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego, orzeczenie przepadku lub środka kompensacyjnego bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Wniosek może również dotyczyć wydania określonego rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesienia kosztów procesu. Sąd może uwzględnić wniosek, jeśli okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, zaś cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości oraz nie sprzeciwia się temu prokurator i pokrzywdzony należycie zawiadomiony o terminie rozprawy i pouczeni o możliwości złożenia przez oskarżonego takiego wniosku.

T.. Sąd uznał, że zarówno wina, jak i okoliczności popełnienia czynu przez obwinionego nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostały osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości. Spełnione zostały także pozostałe wymogi formalne warunkujące możliwość dobrowolnego poddania się karze, a mianowicie brak sprzeciwu Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego i prawidłowo poinformowanej o sprawie pokrzywdzonej.

Wobec powyższego wskutek ziszczenia się wszystkich przesłanek z art. 387 k.p.k. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wymierzył obwinionemu karę pieniężną w wysokości dwukrotności wynagrodzenia minimalnego obowiązującego w dacie popełnienia czynów, a następnie karę łączną pieniężną w wysokości analogicznej, tj. dwukrotności wynagrodzenia minimalnego. Koszty postępowania dyscyplinarnego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił ostatecznie na kwotę 2400 zł na podstawie art. 70⁶ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przychylając się do wniosku obwinionego wziął również pod uwagę, że ten wyraził skruchę i miał świadomość naganności swojego postępowania, zdając sobie sprawę z jego wpływu na sytuację pokrzywdzonej. W tym kontekście na aprobatę zasługiwał wniosek obwinionego dobrowolne poddanie się obowiązkowi przeproszenia pokrzywdzonej, do czego sąd zobowiązał go w terminie 14 dni od uprawomocnienia się orzeczenia.

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego orzeczona kara jest właściwa i wystraszająca dla osiągnięcia celów postępowania dyscyplinarnego. Już sam fakt konieczności uczestniczenia w postępowaniu dyscyplinarnym, ale także fakt, iż obwiniony z własnej woli zdecydował się poddać karze, świadczą o zrozumieniu sytuacji i pozwalają przyjąć, że w przyszłości będzie on przestrzegał zasad etyki i obowiązującego porządku prawnego, wykonując zawód starannie i sumiennie.

Mając na uwadze powyższe, sąd orzekł jak w sentencji.

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 704 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1166) stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości służy odwołanie od niniejszego orzeczenia do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w W. za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (...) W. w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

Sędzia (...) Sędzia (...) Sędzia (...)